BIBLIOTE „ASOCIAŢIUN SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini
EXEMPLARUL In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939
Nr. 309 Vineri 10 Noembrie 1939
12 Pagini
P IIII

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ şi UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

RACILA

In luptele desfăşurate pentru stârpirea unui rău social sau economic obţinerea rezultatului depinde într'o măsură însemnată de gradul în care participă aceia cari suferă.

Dacă specula face ravagii, se datoreşte şi unui deficit de reacţiune a producătorului şi consumatorului.

S'ar părea că nimic n'ar fi mai firesc şi mai simplu decât cooperarea hotărîtă şi stăruitoare a acestor doi factori contra inamicului comun, care este intermediarul. Şi totuşi, acest front n'a fost niciodată constituit. Inacţiunea celor dintâi stimulează acţiunea celor din urmă.

Represiunea contra speculei nu este în stare să distrugă molima. Ii lipseşte caracterul general din cauza disproporţiei dintre numărul prea mare al microbilor şi cantitatea prea redusă a serului. Disproporţie datorită infinitelor mijloace prin care intermediarul se face cu atât mai invizibil şi mai nesancţionabil cu cât beneficiază de o îngăduinţă mai largă din partea producătorului şi a consumatorului.

El nu va bate în retragere decât atunci când alianţa acestora se va desăvârşi, trecând dela o defensivă quasi inexistentă la o ofensivă straşnică şi dusă până la biruinţă.

Este ea posibilă?

Experienţa răspunde afirmativ.

Nu este oare o axiomă în economie, că în ţările unde sistemul cooperatist funcţionează mai întins şi mai adânc, elementul parazitar se interpune mai puţin şi mai slab, consecinţa fiind asigurarea permanentă a populaţiunei împotriva fluctuaţiunilor de preţuri fără just motiv?

Dar chiar la noi, nu există oare asociaţiuni de producători pe specialităţi, cari au izbutit, într'o măsură mai mare sau mai mică, să-şi desfacă produsele în condiţiuni favorabile şi pentru ei şi pentru consumatori, cei dintâi vânzând pe preţuri superioare celor oferite de mijlocitori iar cei din urmă cumpărând cu preţuri inferioare celor plătite acolo pe unde au trecut mijlocitorii?

O extensiune de proporţii mari şi de tenacitate perseverentă, în toate direcţiunile, a acestor contopiri de forţe pentru valorificarea raţională a capitalurilor, a cheltuelilor şi a muncilor investite, n'ar constitui oare un corectiv cu perspective pozitive contra speculei?

Că închegarea şi funcţionarea lui ar necesita sforţări şi sacrificii, este sigur. Dar este tot atât de sigur că ele ar fi compensate prin plusvaluta producţiunei emancipate de constrângerea unui element de legătură pe cât de indezirabil pe atât de funest între producător şi consumator.

Nu este mai puţin adevărat însă, că izbutirea unei vaste organizări a producătorilor pe asemenea baze de înalt interes economic şi social ar fi condiţionată de ecoul găsit în massele consumatorilor. Rezistând oricărui parazitism, care poate fi rebel dar nu poate fi inexpugnabil; făcându-se cauză comună, nu numai în teorie şi periodic, ci în practică şi permanent, cu factorul economic de care depinde în primul rând buna stare generală, consumatorul s'ar ajuta pe el însuşi, şi, odată racila înlăturată, specula ar fi mai puţin primejdioasă.

Cele două Irlande şi Anglia

Cum se explică neutralitatea statului liber irlandez?

de R. SEIŞANU

Intr'un articol apărut în ziarul „Le Temps", privitor la operaţiunile submarinelor germane în marea Nordului, marea Irlandei şi oceanul Atlantic, se afirmă că, după unele informaţii din sursă britanică, nu s'ar putea explica activitatea submarinelor germane pe o rază relativ întinsă ,în partea occidentală a insulelor britanice şi în zona învecinată a Atlanticului, decât printr'un serviciu de spionaj bine organizat şi prin existenţa unor baze navale misterioase pe coastele Irlandei.

In legătură cu această ipoteză se pune şi reînceperea activităţii teroriste în unele părţi ale Angliei, de către irlandezii afiliaţi societăţilor secrete antiengleze.

Reamintim că statul liber al Irlandei, după tratatul din 1921, face parte din comunitatea imperiului britanic, în calitate de „dominion", ca şi Canada. Cu toate acestea, când guvernul englez a declarat război Germaniei, guvernul din Dublin al statului liber irlandez a proclamat neutralitatea; iar guvernul canadian din Otawa, în acord cu guvernele celorlalte „dominioane", se consideră în stare de război cu Germania, oferind concursul lor armat metropolei în limita mijloacelor şi posibilităţilor lor. Cum se explică apoi faptul că insula Irlandei este divizată în două şi are două politici externe deosebite: Irlanda de sud este în neutralitate şi deci în dezacord cu Anglia în politica exterioară şi a războiului; iar Irlanda de nord este în stare de război şi deci în acord cu Anglia în politica exterioară şi a războiului?

Se ştie că poporul irlandez, care aproape 700 de ani a stat sub dominaţia englezilor, în epoca modernă a susţinut lupte necurmate pentru realizarea independenţei sale depline.

Acest popor insular de origină celtă, cu un ascuţit amor propriu naţional, a trecut în epoca modernă printr'o perioadă tulbure, caracterizată prin convulsiuni revoluţionare şi războaie civile.

In 1792 irlandezii au aruncat mănuşa Angliei. Ei au înălţat stindardul revoluţionar pe care au înscris lozinca lor: „Irlanda a Irlandezilor", lozincă ce a echivalat cu proclamarea independenţei Irlandei. In anii 1840 şi 1848, noui convulsiuni revoluţionare s'au înregistrat în această insulă, având aceleaşi cauze şi prin care se urmărea acelaşi scop. In 1916 — în plin război mondial — s'au produs agitaţii antibritanice în Irlanda, care în 1918 au luat caracterul unui adevărat război împotriva metropolei. Războiul anglo-irlandez a durat doi ani, urmat de un război civil care a avut aceeaşi durată.

In 1920 a intervenit un fapt important. Pe baza legii engleze propusă de guvernul Lloyd George şi votată de Parlament, s'a constituit în nordul Irlandei un stat distinct cu un guvern şi un parlament în subordinea guvernului şi parlamentului din Londra compus din şase comitate: Antrim, Down, Derry, Armagh, Tyronne şi Fermanagh. Această lege engleză, prin dispoziţiile sale relative la statutul Irlandei de nord, a divizat, de fapt şi legal, insula Irlandei în două, cu toate că voinţa generală a poporului irlandez s'a mani-

(Continuare în pag. 2-a)

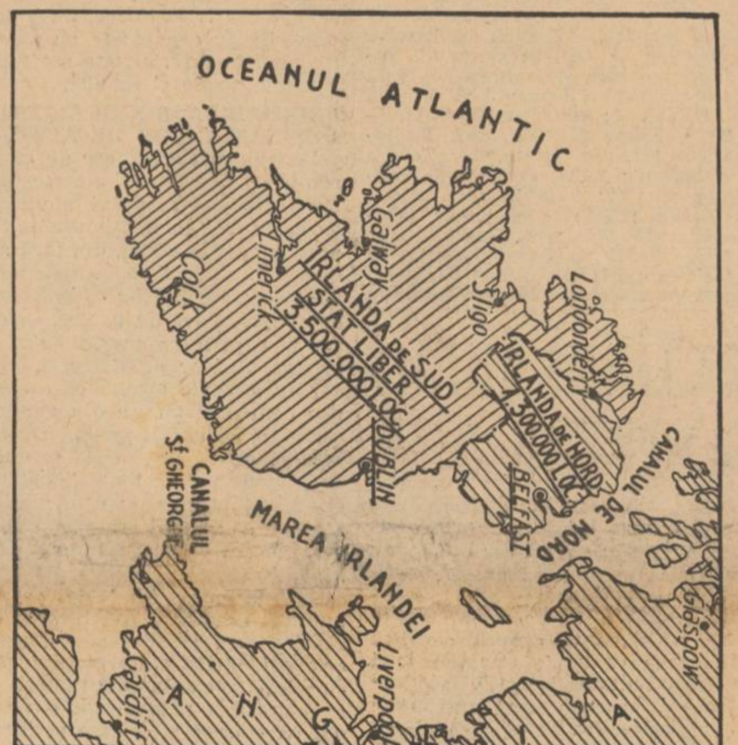

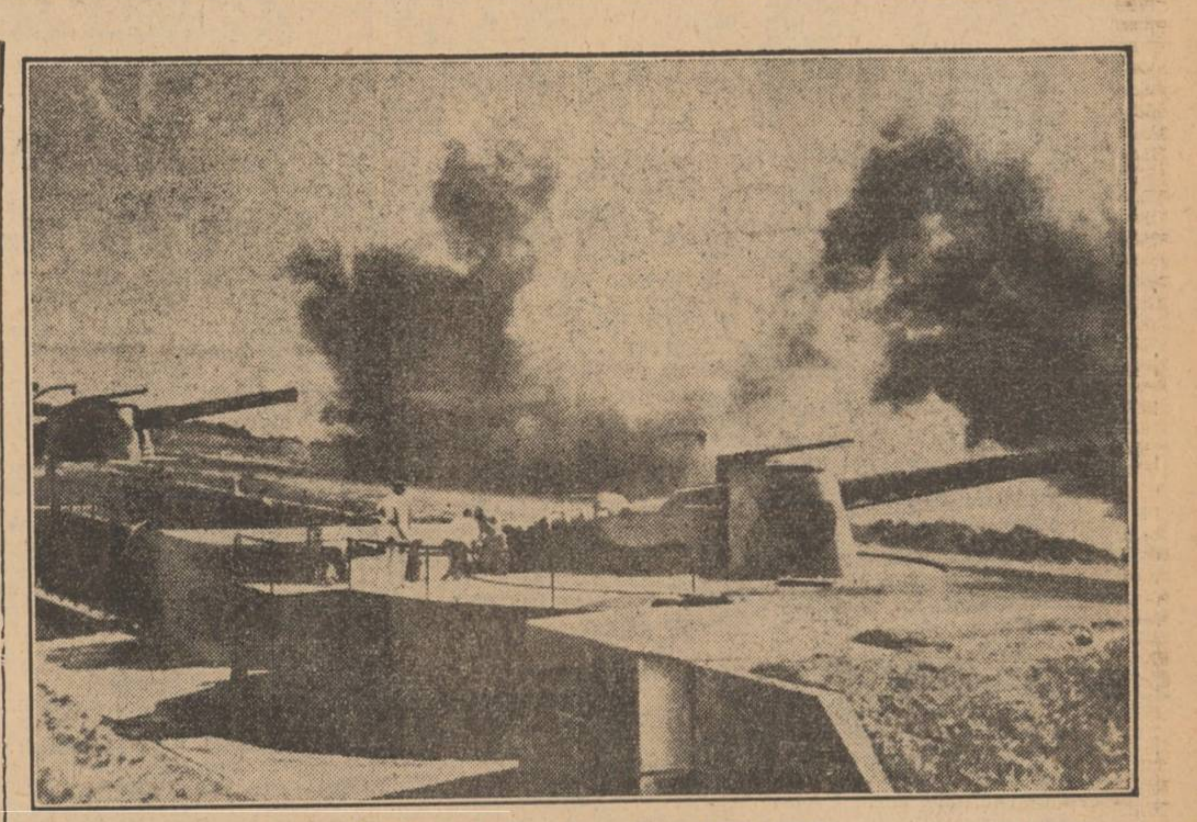

Artilerie de coastă engleză în acţiune

Distrugătoare polone participă la o luptă în Marea Nordului

Londra, 7 (Rador). — Ministerul marinei comunică:

Mai multe vase de războiu uşoare, între care şi mai multe distrugătoare polone, au intrat în luptă cu avioane germane, Marţi dimineaţă, în partea sudică a Mării Nordului.

Niciun vas nu a suferit avarii. Nu se cunosc pierderile inamicului.

Inundaţii în Spania

Madrid, 7 (Rador). — Mari inundaţii s'au produs în mai multe regiuni ale Galiciei, provocate de ploile torenţiale.

Un înalt gest al M. S. Regelui

Suveranul a donat 2 milioane jumătate lei pentru cantinele şcolare din ţară

M. S. Regele a donat suma de 2 mil. jumătate lei pentru cantinele şcolare din ţară, — câte 250 mii lei de fiecare ţinut.

Se ştie că, acum câtva timp, d. g-ral dr. N. Marinescu, ministrul sănătăţii, a lansat un apel. „Ne mor copiii" — era intitulat acest apel, în urma căruia au început să se strângă fondurile necesare unei acţiuni de protecţie a copiilor din mediul rural. Instrumentele de acţiune creiate imediat, alimentate din fondurile ce se strângeau, au fost cantinele şcolare, ce-au început a funcţiona pe întregul cuprins al ţării.

Inaltul gest al M. S. Regelui vine să ajute şi să ia sub Inalta Sa protecţie opera de salvare a copiilor ţării, constituind în acelaş timp cel mai mare imbold pentru cei ce pot, de a-şi înscrie numele cât mai vizibil la edificarea acestei opere.

Recepţia dela ambasada sovietică din Berlin

Declaraţiile mareşalului Goering

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 7. — D. Schwartzew, ambasadorul Rusiei la Berlin, a dat azi, la ambasada sovietică, prima recepţie, aşteptată de mult timp şi care este considerată ca un eveniment politic, avându-se în vedere că această recepţie urma după schimbarea produsă în raporturile germano-sovietice.

La această recepţie au participat: întregul corp diplomatic, printre cari reprezentanţii statelor baltice şi al Finlandei, numeroşi funcţionari superiori ai ministerului de externe şi reprezentanţi ai armatei germane, întregul guvern german, afară de d. Göbbels, ministrul propagandei, precum şi numeroase personalităţi din viaţa economică şi financiară. Teatrul şi filmul au fost reprezentate prin d-nele Leni Riefenstahl, Lil Dagover şi d. Theo Linden.

Imediat după d. von Ribbentrop, ministrul de externe german, a sosit la ambasada sovietică mareşalul Goering, însoţit de numeroşi ofiţeri superiori din aviaţia germană. Mareşalul Goering s'a întreţinut timp îndelungat cu ambasadorul sovietic şi cu şeful delegaţiei sovietice economice, care se află actualmente la Berlin. Mai târziu, mareşalul Goering a făcut ziariştilor străini unele declaraţii interesante.

Astfel, întrebat cum judecă raporturile germano-sovietice, d-sa a declarat că acel care în 1933 ar fi putut anunţa relaţiunile ce există azi între Rusia şi Germania, ar fi fost considerat „nebun". In ceeace priveşte părerea sa personală — a adăogat în continuare mareşalul Goering — asupra relaţiunilor germano-sovietice, prezenţa sa la ambasada sovietică spune mai mult decât chiar dacă ar vorbi.

Vorbind despre furniturile de avioane ale Americii către puterile occidentale, mareşalul Goering a spus că acesta este un plan frumos, dar că momentan niciun avion american n'a sosit încă, în Anglia. In ceeace priveşte producţia de avioane anglo-americană, mareşalul Goering a spus că ar trebui să recunoască că producţia germană de avioane ar fi slabă dacă n'ar fi în stare să fabrice tot atât de multe avioane ca America şi puterile occidentale împreună.

Asupra ştirilor, cari acum câteva zile anunţau atacuri aeriene germane asupra Angliei, mareşalul Goering a declarat că executarea acestor atacuri depinde de Anglia şi Franţa şi — după cum a adăogat în mod expres mareşalul Goering — „de dragostea mea faţă de oameni".

La urmă, mareşalul Goering a subliniat că niciodată situaţia Germaniei n'a fost atât de bună ca azi.

Reforma liceelor teoretice

de AL. GREGORIAN

Zilele trecute a fost publicat Decretul Regal prin care se dă o nouă întocmire învăţământului secundar teoretic. D. profesor Petre Andrei, ministrul educaţiei naţionale şi autorul legii reformatoare, înfăţişează într'o densă expunere de motive temeiurile nouei organizări a liceelor şi dimensiunile largi ale viitorului culturii româneşti.

Pe baza experienţei acumulate timp de 14 ani în legătură cu examenul de bacalaureat, care, departe de a fi fost o posibilitate de selecţie substanţială, s'a dovedit dimpotrivă o slabă vămuire care opera asupra efectelor şi nici de cum asupra cauzelor nemulţumitoarei pregătiri a tineretului nostru şcolar, d. ministru a procedat la o schimbare de structură a întregului ciclu liceal. Astfel, a redus numărul anilor de studii dela opt la şapte. Examenul de bacalaureat a fost înlocuit printr'un an de specializare — corespunzător clasei a VIII-a, care a fost transformată în clasă de bacalaureat. Programa analitică, prea încărcată, a fost simplificată, absolvenţii celor şapte clase putând să se îndrepte către şcoli speciale pentru a îndeplini funcţiuni administrative şi meserii technice în viaţa, care capătă un tot mai accentuat caracter profesional, a naţiunei. Bacalaureatul a rămas un examen facultativ prevăzut cu un sever mecanism selectiv pentru elementele care vor şi se dovedesc apte de a urma mai departe studii universitare. Clasa de bacalaureat e bifurcată într'o secţiune ştiinţifică şi una literară, în care, cu un orar concentrat, cu profesori agregaţi sau universitari şi prin examinări metodice, timp de un an nu se face decât specializare ştiinţifică sau literară.

„In modul acesta, spune d. prof. Andrei, se va da o bună pregătire elevilor şi se înlătură hazardul din examenul de bacalaureat, făcându-se posibilă o reală selecţie a celor mai bune elemente".

In practică elevii candidaţi vor depune examenul de maturitate în faţa profesorilor care i-au pregătit peste an şi-i cunosc bine, reducându-se astfel posibilitatea de eroare, atât de frecventă sub regimurile comisiunilor alcătuite adhoc şi de cele mai multe ori după criterii politice.

In rest, examenele de fine de an sunt înlocuite cu repetirile de sintetizare care vor dura timp de o lună (Maiu) cu examinări regulate şi se vor sfârşi cu o lucrare generală din fiecare materie de studiu. Principiul selecţiei elementelor bune e urmărit şi în sistemul încurajărei premianţilor din cursul superior al liceului, prin bursele de stat pentru continuarea studiilor de grad superior, apoi prin înfiinţarea de „licee model" şi de internate pentru fiii de săteni.

Grija de triere şi recompensare a exemplarelor distinse se prelungeşte şi asupra corpului didactic. După o practică peda-

(Continuare în pag. 2-a)

Vasul britanic „Magdapur", torpilat de un submarin german în clipa scufundării

Regina Olandei şi Regele Belgiei intervin pentru pace

Vizita neaşteptată a Regelui Leopold la Haga

Textul telegramei adresată de cei doi Suverani Regelui Angliei, d-lui Hitler şi d-lui Preşedinte al Republicei Franceze

Bruxelles, 7 (Rador).— Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Călătoria Regelui Leopold în Olanda a stârnit o vie surprindere în cercurile diplomatice din Bruxelles şi din străinătate.

Cu toate că a fost hotărîtă în ultimul moment, această călătorie nu trebuie să fie interpretată ca un semn de agravare a situaţiei Olandei şi Belgiei. Contactele între guvernele ţărilor semnatare ale convenţiei dela Oslo şi mai ales între Suveranii acestor ţări au fost destul de dese în ultimul timp.

Deocamdată nu se ştie care ar fi interpretarea justă a călătoriei Regelui Leopold.

*

Bruxelles, 7 (Rador).— Corespondentul agenţiei „DNB" transmite:

Nu numai publicul dar şi cercurile guvernamentale sunt surprinse de călătoria Regelui Leopold şi a d-lui Spaak în Olanda. Regele şi ministrul de externe nu erau însoţiţi de nimeni şi au făcut această călătorie cu automobilul.

Ministerul afacerilor străine a publicat o declaraţie, prin care afirmă că n'a ştiut nimic despre un proect de călătorie în Olanda a Suveranului. Se crede că nici chiar d. Spaak, care a luat eri parte la consiliul de miniştri, nu fusese informat despre acest proect.

Nu se ştie dacă Regele Leopold s'a hotărît brusc să plece la Haga sau dacă pregătise mai de mult această călătorie, ale cărei ţeluri rămân deocamdată necunoscute.

In cercurile politice belgiene se declară că vizita la Haga ar putea fi considerată ca o urmare la conferinţa şefilor statelor nordice, care s'a ţinut acu 15 zile la Oslo.

Se crede că cei doi Suverani au procedat la o examinare generală a situaţiei internaţionale actuale şi se subliniază că nu poate fi vorba de vreun pact militar între Belgia şi Olanda.

Demersul pentru pace

Suveranii celor două state îşi oferă oficiile de mediaţiune

Amsterdam, 7 (Rador). — **Serviciul oficial de presă olandez a publicat Marţi seara următorul comunicat:**

„Majestăţile Lor Regina Olandei şi Regele Belgiei au avut la 6 şi la 7 Noembrie, o întrevedere la Haga.

Suveranii erau însoţiţi de d-nii Spaak şi Van Kleffens, miniştrii afacerilor străine.

Suveranii au hotărît să trimită o telegramă şefilor de stat ai Germaniei, Franţei şi Angliei, pentru a înlesni deschiderea de negocieri eventuale.

Această iniţiativă a Suveranilor constituie o nouă confirmare a unităţii şi solidarităţii dintre Olanda şi Belgia".

Textul telegramei

Iată textul telegramei adresată Fuehrerului Reichului german, Regelui Angliei şi Preşedintelui Republicii Franceze:

„Intr'un ceas de mare îngrijorare pentru lume, înainte ca răsboiul din Europa Occidentală să înceapă cu toată violenţa sa, avem convingerea că este de datoria noastră să ne ridicăm din nou glasul.

Părţile beligerante au declarat, acum câtva timp, că nu ar refuza să examineze baze rezonabile şi sigure ale unei păci echitabile.

Ni se pare că lor le vine greu în actualele împrejurări să se pună în legătură pentru a preciza şi apropia punctele lor de vedere.

Suverani a două state neutre, care au bune relaţii cu toţi vecinii lor, suntem gata să le oferim bunele noastre oficii.

Dacă acest lucru le convine, suntem dispuşi să înlesnim, prin toate mijloacele ce ne stau în putere şi pe care ar binevoi să ni le sugereze, şi într'un spirit de amicală comprehensiune, căutarea elementelor unui acord eventual.

Aceasta ni se pare că este misiunea pe care o avem de îndeplinit pentru binele popoarelor noastre şi în interesul întregei lumi.

Sperăm că oferta noastră va fi primită şi că în felul acesta un prim pas va fi făcut, către stabilirea unei păci durabile".

**Semnat: WILHELMINA
LEOPOLD**

Citiţi: Amănunte în corpul ziarului

Dreptul şi destinul lumii

de M G. CONSTANTINESCU

I

Nu este aspect mai interesant şi mai permanent în verificări practice, decât acela pe care îl ridică preocuparea de a şti întrucât ştiinţa dreptului ajută, ca disciplină socială şi individuală, la înălţarea societăţii şi a omului şi la crearea unei atmosfere morale, prielnice progresului. Ori de câte ori problema progresului a fost contestată de filozofi ca Schopenhauer, J. J. Rousseau, de literaţi ca Tolstoi şi Ibsen, de sociologi ca Gumplovici şi de către cei a căror ţintă supremă era preocuparea anarhistă de prăbuşire a organizaţiei actuale a statului, s'a ţinut seama de o stare de fapt în care se reflecta o decadenţă morală şi o anarhie intelectuală.

Penalistul şi filozoful Gabriel Tarde, el însuşi un profund cercetător al fenomenului social şi juridic, analizând situaţia morală a societăţii în diferite epoci, ajunge la concluziuni ce îl aşează deadreptul în rândul celor ce nu cred în existenţa progresului.

Filozoful german Arthur Schopenhauer, atât de interesant prin ciudatul său pesimism şi mai ales prin curajul formulării acestei concepţiuni, în lucrarea sa fundamentală „Lumea ca voinţă şi reprezentare", contestă în mod hotărît şi bazat pe date ştiinţifice, progresul omenirii. „Adevărata filozofie a istoriei — spune el — stă în ideea că, cu toate nesfârşitele schimbări şi cu tot amestecul şi confuziunea lor, avem totuşi dinainte-ne aceeaşi fiinţă neschimbătoare, care urmăreşte astăzi aceleaşi scopuri ca şi eri, ca şi totdeauna. Acest fundament identic şi statornic sub orice schimbări, constă în însuşirile esenţiale ale minţii şi inimii omeneşti: multe rele, puţine bune". Iar sociologul Gumplovici, examinând valoarea progresului intelectual, cercetând diferitele manifestări ale ştiinţei moderne şi neuitând marile descoperiri în domeniul ştiinţelor aplicate ,contestă şi el existenţa unei morale superioare către care ar fi fost împinsă omenirea printr'o

(Continuare în pag. 2-a)